

ÁLMOMBAN ISTEN

Kisiskolás lehettem, amikor álmomban megjelent az Isten. Epifánia? Mysterium tremendum? Semmi ilyesmi. Csak egy kimerevedő álmokép. Egy hatalmas, kigyúrt alak, lobogó szőke hajjal, akit melleleg a Tolnai Világtörténelem egyik réges-régi ábrázolásából emelhettem át. Ma már tudom, egy angyalábrázolást láttam. A könyv felső jobb sarkában található képen egy kiugró szikla legszélén állt, és egy hatalmas lángpallost emelt a magasba. Álmomban azonban egy pisztolyt szegezett rám. A pisztoly csöve nyílgyenesen és kitartóan mutatott felém, fekete szája egy egész gonosz világgá tágult, én pedig ott álltam abban a rám omló fenyegetettségben, mint akit bármikor el lehet tüntetni, meg lehet semmisíteni. Nem sült el a pisztoly. Nem emlékszem semmi másra.

A következményeket azonban a lánytestvérem elbeszéléséből ismerem, aki szerint, alig voltam tízéves, már arról győzködtem őt, hogy nem létezik Isten. Mit győzködtem, kényszergettem, meggyaláztam saját bimbódzó, lányos hitében. Elhitte akkor, hogy nincs Isten, állítja a testvérem. Hiszen Ő már csak ilyen, még a nemlétében is csak hinni lehet. De nem hiszem, hogy ez a nyugtalanító paradoxon keltette fel azt az elemi, purifikátori dühöt bennem, amivel nekiestem a testvéremnek. Valószínűleg csak menekülni akartam. Fel akartam számolni a szorongató félelemérzetet. Mintha el lehetne menekülni az álmoképek elől. Mintha lehetne uralni az elménk mélyén forrongó erőket, amelyek nagy ritkán egy-egy álmokép formájában elárulnak valamit tulajdonképpeni tétjeinkről. Isten ránk szegezett tekintete előtt lenni vagy nem lenni? – az volt ott a kérdés.

A magam módján válaszoltam. Majd sokkal később, annyi baráti beszélgetés, vita után Isten létéről vagy nemlétéről, mintha egy gyertya aludt volna el hirtelen, kifújt bennem a kérdés. Nem a válasz, mert azt már negyedikes koromban megtaláltam, hanem maga a kérdés veszítette el az értelmét. Létezik-e Isten? A legegyszerűbb, ha azt mondom, nem értem, mit kérdezőnk e kérdés által. Már képtelen vagyok életem kérdéseként végiggondolni. Indifferens, mi a válasz. Nem változtat azon, ami velem történik, ami nyugtalanít, feldúl, ami keresésre ösztönöz. Sőt, azt kell mondanom, jobb az üres ég alatt, egy emberi fogalmakkal felérhetetlen univerzum kopár háttere előtt megszületni, szerelemben esni, alkotni, gyereket nevelni, meg-

halni. Így minden az élére kerül. Így mindennek a találkozásban, a közelségben, az itt és most-ban kell eldőlnie.

Igen, jó lenne ebbe az életbe csak egyszerűen belehalni.

Mégis azt kell mondjam, ott maradt a nyoma bennem. Alig született meg, Isten már meg is halt bennem, de mégis visszamaradt belőle valami, az elérhetetlen nagyság igézetében való élet gondolata. Nemcsak a gondolat, hanem a folyamatos nekifeszülés is annak, amiben meg tudom ezt tapasztalni, legyen az a szerelem mindent feldúló közelsége, egy műalkotás érzéki-intellektuális rejtélye, egy felhők szövetét átszakító hegycsúcs, és igen, az üres ég, „a tetejébe hajított ócskavasak”: a „jégüres csillagok”. Azaz: emelkedés, ereszkedés, megfogás, elengedés, felfénylés, elsötétülés. Azt hiszem, ma már csak ennyiben hiszek. Hogy azon a sziklakiszögélésen én állok. Kezemben nincs semmi. És már nem félek.